

Startpunt

Handleiding voor het bijbelonderwijs op de basisschool

Wat is Startpunt?

Startpunt is een handleiding voor leerkrachten op de basisschool, voortgekomen uit de praktijk van de basisschool. Veel leerkrachten hebben onder leiding van de Internationale Bijbelbond bijgedragen aan de totstandkoming van deze handleiding.

In Startpunt willen we de Bijbel aan het woord laten waarin God zich geopenbaard heeft, mede door zijn Zoon Jezus als redder naar de wereld te sturen. Dat 'Woord' spreekt niet slechts een woordje mee, we willen dat Woord binnen Startpunt een duidelijke plaats geven. We geloven dat de Bijbel door God is geïnspireerd en daardoor betrouwbaar is in alles wat er in geschreven staat.

Waarom Startpunt?

Veel scholen en leerkrachten zijn op zoek naar bijbels verantwoord materiaal bij het bijbelonderwijs op de basisschool.

Doel van Startpunt is om kinderen te laten zien wie de God van de Bijbel is en wat bijbelse principes voor hun eigen leven kunnen betekenen.

Door van jongs af aan kennis van de Bijbel bij te brengen, bied je kinderen de mogelijkheid om te gaan geloven in Jezus Christus als redder en verlosser - in de wetenschap dat het Woord van God levend en krachtig is en dat de heilige Geest overtuigt.

Hoe werkt *Startpunt* dat uit?

- Door een paar keer per week een bijbelverhaal aan te bieden.
- Door bijbelse principes praktisch te maken voor het dagelijks leven.
- Door uitnodigende lessen aan te bieden waardoor kinderen enthousiast kunnen worden over de Bijbel.
- Door leerkrachten van informatie, werkbladen en suggesties te voorzien.

Didactische principes

A. Op schoolniveau

Startpunt werkt met een chronologisch vertelrooster. Hierdoor krijgen de kinderen in de midden- en bovenbouw inzicht in de structuur van de Bijbel en in de tijd waarin de gebeurtenissen zich afspeelden.

Startpunt heeft ook een concentrische opbouw. Iedere twee jaar komen ongeveer dezelfde verhalen terug, maar dan verdiept, op het niveau van de kinderen. Op deze manier lopen de kinderen tijdens hun basisschooltijd vier keer de hele Bijbel door en hebben ze kennis van belangrijke verhalen en feiten van de Bijbel.

Startpunt werkt daarnaast ook met thema's. Meestal is er sprake van een weekthema dat voor de hele basisschool gelijk is. De verhalen van de betreffende week worden samengevat in één thema. Dit functioneert als oriëntatiepunt voor de week of als opstapje voor een weekopening of -sluiting.

B. Op groepsniveau

Structuur

Het is belangrijk om kinderen een vaste structuur te bieden. In Startpunt worden ideeën aangereikt voor liederen, verhalen en verwerkingen, die allemaal op elkaar zijn afgestemd. In gebed kun je ook aanhaken bij zaken die in de bijbelverhalen aan de orde zijn geweest.

Doel

De vertelling van bijbelverhalen is een middel en geen doel. Door de vertelling en de verwerking hiervan (zie lestips) willen we een bepaalde beleving overbrengen, ervaring opdoen, verbanden met het dagelijks leven laten zien, verplaatsen in een andere situatie, kennis overdragen of eventueel een gedragsverandering bewerkstelligen.

Beginsituatie

Het is van belang om, afhankelijk van de beginsituatie van je groep aan te sluiten bij hun beleving, ervaring, kennis en de actualiteit van het moment. Kinderen moeten leren leven in de 21e eeuw en de Bijbel daarin leren toepassen.

Net zoals bij begrijpend lezen is 'actualisering van de voorkennis' nodig om je verhaal te laten 'landen'.

Zeker wanneer je in je groep veel kinderen hebt, die uit gezinnen komen waarin men niet met de Bijbel omgaat, zul je veel creativiteit nodig hebben om de bijbelse principes duidelijk te maken. In Startpunt geven we hier een aanzet toe, maar je zult zelf vast nog meer ideeën hebben over hoe je dat kunt doen.

Leeractiviteiten en werkvormen

In Startpunt neemt het vertellen van de bijbelse geschiedenissen een belangrijke plaats in.

Redenen zijn:

- Door het luisteren naar verhalen leren kinderen hun gevoelens hanteren en verfijnen.
- Samen naar verhalen luisteren heeft een samenbindend effect, het versterkt relaties en vormt deze.
- Door het vertellen wordt een kind in staat gesteld zijn eigen morele beslissingen te nemen en te toetsen.
- In het Joodse volk bestaat ook een 'vertelcultuur'.

Vanuit je eigen beroepsopleiding en je ervaring ben je voldoende in staat allerlei werkvormen te hanteren en in Startpunt beperken wij ons daarom tot het beknopt aangeven van mogelijkheden op dit gebied.

Verwerking

Je vindt in Startpunt regelmatig verwerkingen, die je voor gebruik in je eigen groep mag kopiëren. Bovendien kun je op basis van aangereikte verwerkingsvoorbeelden op je eigen creatieve manier nieuwe eraan toevoegen, bijvoorbeeld door internet te raadplegen.

Evaluatie

Af en toe wordt er een tip gegeven waarmee je de kennis van de kinderen kunt toetsen.

Wat *Startpunt* biedt

Een chronologisch vertelrooster waarbij in twee jaar een zorgvuldige selectie van bijbelverhalen verteld wordt. Het rooster is zo opgebouwd dat in de meeste gevallen iedere week één bijbelverhaal hetzelfde is in alle groepen. Aan de hand van dat verhaal is er voor iedere week een **weekthema** geschreven dat je in de groep kunt gebruiken maar ook voor de gezamenlijke weekopening. Per map is er een apart hoofdstuk met meer inhoudelijke **achtergrondinformatie** bij de bijbelverhalen die behandeld worden.

Vertelschetsen

Iedere week bevat drie korte vertelschetsen (groep 7-8 twee vertelschetsen en één leesschets) die de leerkracht een idee geven hoe het verhaal verteld kan worden. Deze zijn voorzien van korte inleidingen, die aansluiten bij het verhaal. Verder kun je een (kinder)bijbel naar keuze gebruiken.

Groep 1-2

Voor deze groep zijn ook drie verhalen per week vermeld. Het kan zijn dat je twee keer per week vertelt, vandaar dat er per week een verhaal aangegeven is in het overzicht van de lessen dat je kunt weglaten of twee verhalen die je gemakkelijk kunt combineren tot één verhaal.

Verteltips

Hier zijn tips opgenomen die je helpen het verhaal op een andere manier te vertellen. Ze geven soms verrassende invalshoeken. Probeer met de fantasie die je hierbij gebruikt bijbel- en cultuurgetrouw te werk te gaan.

Achtergrondtips

Hier wordt een korte uitleg gegeven bij één of meerdere bijbelgedeelten van de betreffende week.

Lestips

De bijbelverhalen worden praktisch verwerkt. Er worden ideeën gegeven over hoe je met de kinderen kunt doorpraten over een thema of wat je kunt knutselen naar aanleiding van één van de bijbelverhalen. Vaak wordt ook naar aanleiding van dat thema met de kinderen besproken wat voor consequentie dat heeft voor het leven in deze tijd.

Liedtips

Een aantal liederen dat bij de verhalen van de week past. Hierbij is een keuze gemaakt uit verschillende bestaande bundels. Probeer je keuze actueel te houden met de uitgave van nieuwe cd's en bundels.

Verwerking

Regelmatig is er een werkblad toegevoegd dat vrij gekopieerd mag worden voor het gebruik in je eigen groep.

Extra

Af en toe staat er een toneelstukje aangegeven of een verhaal om voor te lezen.

Startpunt bestaat uit twee jaaruitgaven voor de groepen 1/2, 3/4, 5/6 en 7/8.

Iedere groep heeft dus twee jaarmappen.

Daarmee kan in een cyclus van twee jaar een lijn van de hele Bijbel doorgenomen worden.

Een jaarmap kost € 49,95 inclusief verzendkosten.

Gratis downloads (zoals kerst- en paasvieringen) vind je op de website www.ibb.nu.

Andere interessante IBB-uitgaven

Dit boek is onderdeel van het project met 100 essentiële verhalen die de rode draad door de Bijbel volgen.

een handig hulpmiddel voor de leerlingen om in hun Bijbel te plakken